

บทที่ 3

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสื่อสารในยุคที่ 3

ในบทนี้ได้ศึกษาถึงอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในประเทศไทย แนวโน้ม อุตสาหกรรมโทรคมนาคม ระบบสื่อสารโทรคมนาคม เทคโนโลยีสื่อสารในยุคที่ 3 ประโยชน์ของ 3G สำหรับประเทศไทย ข้อกฎหมายเกี่ยวกับ พ.ร.บ. กสทช. และ แนวโน้มการออกใบอนุญาตคลื่นความถี่ 2100 เมกะเฮิรตซ์ ปัจจัยที่มีผลต่อทิศทาง อุตสาหกรรมโทรคมนาคมและ 3G การประกอบธุรกิจของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในตลาดหลักทรัพย์ และการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมในประเทศไทย

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมถือว่ามีความสำคัญกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย เช่น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม ยานยนต์ และอุตสาหกรรมภาคอื่น ๆ ที่ต้องอาศัยโทรคมนาคมในการติดต่อสื่อสารใน การดำเนินธุรกิจ เปรียบโทรคมนาคมเป็นอีกหนึ่งปัจจัยในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญทั้งช่วยในเรื่อง ของการประหยัดเวลา ประหยัดทรัพยากรบุคคลแล้ว ยังสามารถประหยัดต้นทุนค่าใช้จ่าย ได้เป็นอย่างดี ซึ่งการประกอบธุรกิจของทุกหน่วยงาน ทุกองค์กร หรือทุกภาคส่วนนั้น มีความจำเป็นจะต้องพึ่งพาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงด้วยกันทั้งนั้น ดังนั้นผู้ประกอบการ หรือผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตทั้งหลายต่างเห็นช่องทางในการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมโทรคมนาคมที่มีมูลค่ามหาศาล การทำธุรกรรมทางการเงินระบบ อิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-commerce เข้ามามีบทบาทและสร้างเม็ดเงินให้กับประเทศไทยได้

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมในประเทศไทย มีแนวโน้มการเติบโตที่สูงขึ้นอย่าง ต่อเนื่อง เพราะความต้องการที่มีอยู่สูง และจากการผลักดันของรัฐบาลที่ได้ดำเนินการ

อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ในขณะที่การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยที่ผู้ประกอบการในเมืองไทยพยายามเจาะกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้บริการที่ครอบคลุม แต่ก็ยังมีประชาชนอีกจำนวนมากที่ยังไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีนี้ได้ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงทั้งรายใหญ่ และรายเล็ก เช่น กสท ทีโอที ทู อินเทอร์เน็ต บริษัท ทริปเบิ้ลที บรอดแบนด์ เอไอเอส และดีแทค เป็นต้น มองว่าการทำงานด้านข้อมูล อินเทอร์เน็ต มีแนวโน้มการเติบโตที่สูงขึ้น โดยเฉพาะการทำงานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีการแข่งขันที่สูงขึ้น ผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้ราคาของค่าบริการถูกลง การพัฒนาของเทคโนโลยีปัจจุบัน รูปแบบการใช้งานโปรแกรมประยุกต์ (application) ที่น่าสนใจ ที่สามารถรองรับ และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในปัจจุบันที่มาพร้อมโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีความสามารถเพิ่มเติมนอกเหนือจากโทรศัพท์มือถือทั่วไปหลาย ๆ ยี่ห้อ เช่น ไอโฟน แบล็คเบอร์รี่ หรือแม้กระทั่งเครื่องจากจีน และอุปกรณ์สื่อสารอย่างคอมพิวเตอร์เน็ตบุ๊กและ โน้ตบุ๊ก ทำให้การใช้งานอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น จากการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นถือว่าเป็นสัญญาณที่ดีของเศรษฐกิจในประเทศไทย เนื่องจากอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในปัจจุบันถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญและส่งผลให้เศรษฐกิจ มีการเติบโต และถ้าอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสามารถเข้าถึงครัวเรือนได้มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน ก็ยังส่งผลให้มีการเติบโตด้านเศรษฐกิจยิ่งขึ้นด้วย

แนวโน้มอุตสาหกรรมโทรคมนาคม

กระแสความเฟื่องฟูของเครือข่ายสังคมออนไลน์ และความล้ำหน้าด้านเทคโนโลยี ที่เข้ามามีบทบาทในการฉีกโลกเสมือนและโลกจริงเข้าด้วยกัน เมื่อมารวมกับการกระจายตัวของการใช้งานคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ช่วยลดช่องว่างในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตลงไปได้เรื่อย ๆ และกำลังเปิดประตูบานใหม่ ๆ ทางสังคมและเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ ๆ ที่ก่อกำเนิดภายใต้อิทธิพลของคำว่า นวัตกรรม แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมซึ่งครอบคลุม 4 ด้านหลัก ดังนี้

1. เชื่อมต่อทุกสิ่งผ่านอินเทอร์เน็ต หนึ่งในแนวโน้มที่สื่อสารมวลชนระดับโลก คาดว่าจะเกิดขึ้นแน่นอน ก็คือ Internet of things ซึ่งจะเปิดประตูสู่โอกาสใหม่ และขยายฐานผู้ให้บริการ เนื่องจากการพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว ซึ่ง

รวมถึงอินเทอร์เน็ตบนโทรศัพท์มือถือ (โมบาย บรอดแบนด์) ทำให้เกิด global village ขึ้น ซึ่งเปรียบเสมือนการย่อส่วนโลกทั้งใบ ให้เหลือเป็นเพียงหมู่บ้านหนึ่งหมู่บ้าน ที่สามารถเชื่อมต่อกันได้ทุกส่วนในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว ก็ยังไม่สามารถลบล้างปัญหาต่าง ๆ ในด้านพลังงาน สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และด้านอื่น ๆ อีกมาก ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว ได้นำไปสู่จุดกำเนิดของแนวความคิดที่เรียกว่า Internet of things หรือการเชื่อมต่อทุกสิ่งเข้ากับอินเทอร์เน็ต และนำเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมาประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานต่าง ๆ ลดการใช้พลังงาน ปกป้องธรรมชาติ และลดต้นทุน กล่าวได้ว่า Internet of things สามารถนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคม เป็นการยกระดับจากสังคมออนไลน์ หรือที่เรียกกันว่า e-society ให้กลายเป็นสังคมที่สามารถเชื่อมต่อถึงกันได้ทุกหนทุกแห่งอย่างแท้จริง หรือ u society (ubiquitous society)

2. โมบาย บรอดแบนด์ ซึ่งจะมีบทบาทสร้างพลังขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมแบบก้าวกระโดด เพราะถึงแม้การพัฒนาเทคโนโลยีโมบาย บรอดแบนด์ จะเริ่มเข้าสู่ยุคทองแล้ว แต่ที่ผ่านมา ยังไม่สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดในทุกภาคส่วนของอุตสาหกรรม นับตั้งแต่อุปกรณ์ปลายทาง และเครือข่ายไปจนถึงการบริการ แม้เทคโนโลยีการสื่อสารใหม่ ๆ อาทิเช่น HSPA (high speed packet access) หรือ LTE (long term evolution) จะสามารถช่วยลดต้นทุนในการพัฒนาโมบายบรอดแบนด์ได้ แต่ยังมีอุปสรรคที่ผู้ให้บริการจะต้องเผชิญในอนาคตอีกมาก โดยเฉพาะความต้องการใช้งานที่จะเพิ่มสูงขึ้นหลายเท่าตัว ดังนั้น ถ้าผู้ให้บริการต้องการที่จะเติบโตอย่างมั่นคงและต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องมุ่งพัฒนาบริการ โมบายบรอดแบนด์ มากกว่าจะพัฒนาบริการด้านเสียงเพียงอย่างเดียว

3. การสร้างรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ จากบริการบรอดแบนด์ ทำให้รูปแบบธุรกิจเปลี่ยนไปจากการขายผลิตภัณฑ์เป็น การขายบริการ การเปลี่ยนแปลงนี้จะส่งผลกระทบต่อผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์อย่างไร ในขณะที่ผู้ให้บริการบรอดแบนด์จะสามารถเปลี่ยนเครือข่ายที่ปลอดภัยและมั่นคงให้กลายเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขัน และนำไปสู่การสร้างรูปแบบการให้บริการใหม่ ๆ ขึ้น จนเกิดเป็นฐานรายได้ใหม่

4. เครือข่ายภายในบ้าน จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงการใช้งานและเปิดตลาดสินค้าใหม่ จากการเพิ่มขึ้นของอัตราการใช้บรอดแบนด์ จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการใช้งานของผู้บริโภคในรูปของเครือข่ายโฮมเน็ตเวิร์ค หรือเครือข่ายภายในบ้าน โดยหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดจะเกิดขึ้นกับธุรกิจโทรทัศน์ ผู้บริโภคจะสามารถเลือกชมรายการได้เองตามที่ตัวเองต้องการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสถานีโทรทัศน์และตลาดโฮมวิดีโออย่างแน่นอน (สถาบันคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม, 2553)

ระบบโทรคมนาคมของประเทศไทยกับเทคโนโลยีสื่อสารยุคที่ 3

ในกรณีที่พิจารณาว่า เทคโนโลยีสื่อสารยุคที่ 3 หรือ 3G เป็นการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ จะไม่เห็นความจำเป็น และความสำคัญของการให้บริการระบบ 3G เพราะการบริการ 2G ในปัจจุบันมีคุณภาพดีเพียงพอ ราคาเหมาะสม และทั่วถึง ที่จะให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปัจจุบันเป็นอย่างดี แต่หากมองว่า 3G คือ การให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไร้สาย (wireless broadband) จึงจะเห็น ความสำคัญของการให้บริการระบบ 3G การพัฒนาระบบโทรคมนาคมสำหรับประเทศไทยนั้น ยุทธศาสตร์ที่สำคัญและเร่งด่วนที่สุด คือ การขยายการให้บริการบรอดแบนด์ให้ทั่วถึงมากที่สุด บรอดแบนด์เป็นถนนสายหลัก เป็นระบบขนส่งที่จะนำเนื้อหา หรือ content ในรูปแบบต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนคนไทยทั่วประเทศโดยมีข้อจำกัดน้อยที่สุด บรอดแบนด์ใช้ 3 เทคโนโลยีที่สำคัญ คือ

1. ผ่านใยแก้วนำแสง
2. ผ่านคู่สายทองแดง ของโทรศัพท์พื้นฐาน
3. ระบบไร้สายโดยใช้คลื่นความถี่

เทคโนโลยี ที่ใช้จะแตกต่างกัน กล่าวคือ ผ่านใยแก้วนำแสงจะใช้เทคโนโลยี FTTH ในขณะที่บรอดแบนด์ผ่านคู่สายทองแดงโทรศัพท์บ้าน จะใช้เทคโนโลยี ADSL และบรอดแบนด์ระบบไร้สาย ใช้คลื่นความถี่ ด้วย 3G หรือ WiMAX เทคโนโลยีที่ดีที่สุดสำหรับการให้บริการบรอดแบนด์ในวันนี้ คือ เทคโนโลยี fiber to the home (FTTH) ผ่านโครงข่ายใยแก้วนำแสง เทคโนโลยี รองลงมาสำหรับการให้บริการ

บรอดแบนด์ คือ ผ่านคู่สายทองแดงที่ไปถึงบ้านของผู้ใช้ผ่านโครงข่ายโทรศัพท์พื้นฐาน ด้วยเทคโนโลยี ADSL สำหรับระบบ 3G คุณภาพของบริการบรอดแบนด์จะดีกว่า แต่จุดแข็งของ 3G คือ ต้นทุนที่ต่ำกว่ามาก และขีดความสามารถในการให้บริการจะเป็นแบบทุกที่ ทุกเวลา เช่นเดียวกับ โทรศัพท์เคลื่อนที่ การให้บริการบรอดแบนด์ผ่านใยแก้วนำแสง ด้วยเทคโนโลยี FTTH แม้จะดีที่สุดในวันนี้ แต่ต้นทุนการให้บริการยังคงแพงมากเมื่อเทียบกับรายได้ของคนไทย การนำ FTTH มาใช้อาจต้องรอเวลาให้ราคาถูกลง หรือมีการสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐอย่างจริงจัง และคงให้บริการได้เฉพาะในเขตเมืองใหญ่ โครงข่ายโทรศัพท์พื้นฐานในเวลาที่ผ่านมาของประเทศไทยยังครอบคลุมพื้นที่และประชากรของประเทศน้อยมาก ในปี พ.ศ. 2553 โทรศัพท์พื้นฐานครอบคลุมเพียงประมาณร้อยละ 10 ของประชากรของประเทศ และมีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้นที่ใช้บริการบรอดแบนด์ด้วย ADSL การขยายโครงข่ายโทรศัพท์พื้นฐานเป็นสิ่งที่ค่อนข้างช้าเนื่องจากการเพิ่มแต่ละหมายเลขจะต้องวางคู่สายทองแดง 1 คู่สายไปยังบ้านของผู้ใช้ การแก้ปัญหาระยะสั้นเพื่อให้การให้บริการบรอดแบนด์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว วิธีที่ดี เร็ว และราคาถูกที่สุด คือ การขยายผ่านโครงข่ายแบบไร้สาย 3G ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่นำมาใช้ยุคช่องว่างได้เป็นอย่างดี ทั้งในแง่ของการมีโครงข่ายหลัก (backbone) และ โครงข่ายบริการ (access networks) ที่ดี การสร้างสถานีฐานแต่ละสถานีของ 3G จะสามารถให้บริการบรอดแบนด์ไร้สายแก่คนไทยได้นับพันคน ต่างจากการเพิ่มด้วย ADSL ทีละคนทีละบ้าน ดังนั้นการขยายจำนวนผู้ใช้บริการบรอดแบนด์ในประเทศไทยในระยะสั้นให้มากที่สุดจำเป็นต้องทำโดยการสนับสนุนให้มีการออกใบอนุญาต 3G และ WiMAX หลังจากนั้นต้องมีมาตรการสนับสนุนให้เพิ่มการบริการด้วย FTTH ผ่านใยแก้วนำแสง ในเขตเมืองใหญ่ และ ADSL ในเขตชานเมือง ในระยะกลางและระยะยาว ความสำคัญสูงสุดของบรอดแบนด์ คือ เป็นถนนเส้นใหญ่ที่นำข้อมูลข่าวสารรูปแบบต่าง ๆ ไปถึงคนไทย ทำให้ทุกคนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ใกล้เคียงกัน เมื่อมีถนนเส้นบรอดแบนด์ การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ผ่านถนนเส้นนี้จะง่ายขึ้น นำประเทศของเราเข้าสู่สังคมข้อมูลข่าวสาร (นที สุกสรรัตน์, 2553)

พัฒนาการของระบบ 3G

ในปี พ.ศ. 2522 มีการพัฒนาระบบโทรศัพท์มือถือที่เป็นแบบเซลลูล่า หรือที่เรียกว่า โมบายโฟน มีการนำไปใช้งานครั้งแรกพร้อมกันที่โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น และชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา หลังจากนั้นโทรศัพท์มือถือจึงแพร่หลายอย่างรวดเร็วแพร่กระจายเข้าสู่ทุกประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทย มีจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือหลายล้านราย และมียอดการขยายตัวที่ต่อเนื่องตลอดเวลา

ระบบโทรศัพท์มือถือในยุคแรก (1G) เป็นระบบโทรศัพท์ที่ใช้สัญญาณวิทยุระบบการนำสัญญาณเสียงผ่านคลื่นวิทยุย่านความถี่สูงมาก (VHF และ UHF) และระบบการรับ/ส่ง แบบอะนาล็อก พัฒนาการของระบบอะนาล็อกของโทรศัพท์มือถือเกิดขึ้นได้ไม่กี่ปีก็พัฒนาการเข้าสู่ ยุคที่สอง (2G) ซึ่งเป็นยุคดิจิทัล และพัฒนาต่อเนื่องเข้าสู่ยุค 3G กลุ่มที่พัฒนาโทรศัพท์มือถือแบบ wireless มีด้วยกันสามกลุ่มคือ กลุ่มอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น โดยใช้อย่างความถี่การเชื่อมโยงกับสถานีแม่ที่ความถี่ไมโครเวฟประมาณ 1-2 กิกะเฮิรตซ์ การใช้งานในรุ่นแรกหรือ 1G มีข้อจำกัดในเรื่องการขยายช่องสัญญาณให้รองรับผู้ใช้จำนวนมาก ดังนั้นจึงต้องเปลี่ยนจากระบบอะนาล็อกมาเป็นดิจิทัล

ในยุคที่สอง (2G) การพัฒนาเน้นในเรื่องการแบ่งเวลาในช่องสัญญาณ โดยใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่า TDMA (Time Division Multiple Access) หรือ CDMA (Code Division Multiple Access) เป็นการเรียกเข้าถึงช่องสัญญาณ โดยแบ่งช่องสัญญาณออกเป็นสล็อตของเวลาเล็ก ๆ เพื่อให้การรับส่งข้อมูลผ่านช่องเล็ก ๆ ทางด้านเวลานี้ การเข้ารหัสสัญญาณเสียงยังคงใช้วิธีการบีบอัดสัญญาณเสียงให้เหลือ แถบกว้างต่ำ ๆ โดยช่องสัญญาณเสียงที่แปลงเป็นดิจิทัลแล้วจะใช้ขนาดเพียง 9 กิโลบิตต่อวินาที และเป็นเหตุผลที่คุณภาพของสัญญาณเสียงในระบบโทรศัพท์มือถือด้อยลง แต่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพราะสัญญาณรับส่งเป็นแบบดิจิทัล จึงมีความผิดเพี้ยนหรือมีสัญญาณสอดแทรกต่ำ เมื่อระบบโทรศัพท์มือถือในยุค 2G ใช้รหัสดิจิทัล การกำหนดเส้นทางและการหาเส้นทางเชื่อมกับสถานีฐานจึงทำได้ดี ระบบการโรมมิ่ง (roaming) คือการนำเอาโทรศัพท์มือถือ ไปใช้ในเครือข่ายอื่น เช่น ในต่างประเทศ เป็นต้น และก่อให้เกิดระบบโทรศัพท์มือถือแบบ GSM--Global System for Mobilization หรือระบบโทรศัพท์มือถือที่ใช้ได้ทั่วโลกเชื่อมโยงกันเป็นระบบ

ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2541 สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศได้ร่างข้อเสนอการพัฒนาระบบโทรศัพท์เซลลูลาร์ ในรูปแบบที่จะพัฒนาต่อเนื่องให้เข้าสู่ยุค 3G โครงร่างที่สำคัญ คือ แนวทางการพัฒนาระบบโทรศัพท์เซลลูลาร์ที่มีการใช้งานกันหลายเทคโนโลยี โดยเน้นในเรื่องความหลากหลายของระบบ เพื่อเป็นแนวทางของการรวมระบบ จนกระทั่งเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2542 การก้าวเข้าสู่ยุค 3G เริ่มเด่นชัดขึ้น โดยเน้นการใช้ระบบ CDMA--Code Division Multiple Access และทุกระบบที่มีอยู่มีแนวโน้มในการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบ IMT2000 (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543)

ลักษณะการทำงานของเทคโนโลยี 3G

เมื่อเปรียบเทียบเทคโนโลยี 2G กับ 3G แล้ว 3G มีช่องสัญญาณความถี่ และความจุในการรับส่งข้อมูลมากกว่า ทำให้ประสิทธิภาพในการรับส่งข้อมูล โปรแกรมประยุกต์ รวมทั้งบริการระบบเสียงดีขึ้น พร้อมทั้งสามารถใช้บริการนำองค์ประกอบของสื่อชนิดต่าง ๆ มาผสมผสานเข้าด้วยกันได้เต็มที่ และสมบูรณ์แบบขึ้น เช่น บริการส่งแฟกซ์ โทรศัพท์ต่างประเทศ รับ/ส่งข้อความที่มีขนาดใหญ่ ประชุมทางไกลผ่านหน้าจออุปกรณ์สื่อสาร คาวนั้โหลดเพลง และชมภาพยนตร์

จากการที่ 3G สามารถรับส่งข้อมูลในความเร็วสูง ทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปได้ อย่างรวดเร็ว และมีรูปแบบใหม่ ๆ มากขึ้น ประกอบกับอุปกรณ์สื่อสารไร้สายในระบบ 3G สามารถให้บริการระบบเสียง และโปรแกรมประยุกต์รูปแบบใหม่ เช่น จอแสดงภาพสี เครื่องเล่น mp3 เครื่องเล่นวีดีโอ การดาวน์โหลดเกม แสดงกราฟฟิก และการแสดงแผนที่ที่ตั้งต่าง ๆ ทำให้การสื่อสารเป็นแบบโต้ตอบทันที (interactive) สร้างความสนุกสนาน และสมจริงมากขึ้น 3G ช่วยให้ชีวิตประจำวันสะดวกและคล่องตัว โดยโทรศัพท์เคลื่อนที่เปรียบเสมือน คอมพิวเตอร์แบบพกพา วิทยุส่วนตัว กล้องถ่ายรูป ผู้ใช้สามารถเช็คข้อมูลในบัญชีส่วนตัว เพื่อใช้บริการต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ เช่น self care (ตรวจสอบค่าใช้จ่าย) แก้ไขข้อมูลส่วนตัว และใช้บริการข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข่าวเกาะติดสถานการณ์ ข่าวบันเทิง ข้อมูลด้านการเงิน ข้อมูลการท่องเที่ยว และ ตารางนัดหมายส่วนตัว คุณสมบัติหลักของ 3G คือ มีการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายของ 3G ตลอดเวลาที่เราเปิดเครื่องโทรศัพท์ (always on) นั่นคือ ไม่จำเป็นต้องต่อโทรศัพท์เข้า

เครือข่าย และ log-in ทุกครั้งเพื่อใช้บริการรับส่งข้อมูล ซึ่งการเสียดค่าบริการแบบนี้ จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเรียกใช้ข้อมูลผ่านเครือข่ายเท่านั้น โดยจะต่างจากระบบทั่วไป ที่จะเสียดค่าบริการตั้งแต่เราล็อกอินเข้าในระบบเครือข่าย

ประโยชน์ของ 3G สำหรับประเทศไทย

3G เป็นเรื่องของข้อมูลหรือการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (broadband) ประโยชน์จาก 3G ไม่ใช่การสนทนาด้วยเสียง แต่เป็นบริการด้าน content และ application ผ่านอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ที่สามารถพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของคน เป็นจำนวนมาก ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไม่ได้มีรายได้สูง ซึ่งเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ไม่เคยมีคอมพิวเตอร์ซึ่งให้บริการสำหรับคนในเมืองที่มีฐานะดี จึงไม่เป็นประโยชน์สำหรับคนส่วนใหญ่ของประเทศไทย ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่ม middle income ตามมาตรฐานของ world bank หรือในมุมมองของผู้นำด้าน smart phone และ tablet PC บางราย ประเทศไทยจัดอยู่ใน tier 2 แต่เร็ว ๆ นี้เคยตกไป tier 3 เพราะสถานการณ์บางอย่าง อย่างไรก็ตาม ทัศนคติของคนในเมืองกลับเหมือนประเทศใน tier 1 เพราะเหตุนี้ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่มีฐานะดี จึงอาจไม่เห็นความต้องการเทคโนโลยีของคนส่วนใหญ่ และ ประโยชน์เกิดขึ้นได้กับคนเหล่านั้น สิ่งที่ต้องเข้าใจคือประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีกำลังซื้อ smart Phone เช่น iphone หรือ blackberry ที่กำลังใช้กันอย่างแพร่หลาย ในขณะที่เดียวกัน social media อย่าง facebook twitter หรือ youtube อาจไม่เป็นประโยชน์กับคนส่วนมากเลย คนเหล่านี้มีฐานะไม่ดี โอกาสสำคัญที่สุดของ 3G คือบริการที่สามารถพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนเหล่านี้ การใช้งาน 3G ให้เกิดประโยชน์ จึงสมควรถูกผนวก เป็นนโยบายหลักของทุกหน่วยงานและองค์กรที่มีความมุ่งหวังในการพัฒนาประเทศ ซึ่งก็คือการคิดค้นบริการด้านเนื้อหา (content) และ โปรแกรมประยุกต์ (application) ที่สามารถสร้างประโยชน์ได้ กทข. ได้กำหนดนโยบายให้ครอบคลุมร้อยละ 80 ของ ประชากรใน 4 ปี ซึ่งเป็นเงื่อนไขบังคับกับผู้ประกอบการ (supply) ประโยชน์สูงสุดจะเกิดจากการขยายตัวของ การเข้าถึง broadband จาก ร้อยละ 10 สู่อ้อยละ 80 ซึ่งเป็น 8 เท่า หรือ เป็นคนจำนวน 54 ล้านคน แต่การดำเนินงานให้ได้ประโยชน์กลับเป็นปัญหาของภาครัฐ

เอกชน และสังคม เพื่อร่วมกำหนดแนวทางที่ดำเนินถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับอย่างแท้จริง โดยผู้ที่จะได้รับประโยชน์สูงสุด คือผู้ที่ไม่เคยเข้าถึง Internet มาก่อน และเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทย (อชิป อัสวานันท์, 2553)

การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ

จากพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ สำนักงาน กทช. ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 จะต้องโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ พนักงาน และลูกจ้าง รวมถึงเงินงบประมาณไปเป็นของ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม หรือ สำนักงาน กสทช. โดยผลของกฎหมาย และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กทช. จะยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในฐานะของ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. จนกว่าจะได้แต่งตั้ง กสทช. ตามกระบวนการของกฎหมายแล้วเสร็จ ในกรณี การปฏิบัติหน้าที่ของ กทช. จึงจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามบทบัญญัติของกฎหมายใหม่ กล่าวคือ จะมีอำนาจในการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการทั้ง 4 กิจการที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย ได้แก่ (ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจ โทรคมนาคม, 2553)

1. กิจการกระจายเสียง โดยใช้อำนาจในการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ประกอบกับพระราชบัญญัติการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551

2. กิจการโทรทัศน์ โดยใช้อำนาจการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการเช่นเดียวกับกิจการกระจายเสียง

3. กิจการวิทยุคมนาคม โดยใช้อำนาจการจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับดูแลการใช้เครื่องวิทยุคมนาคมและตั้งสถานีวิทยุคมนาคมตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ประกอบกับพระราชบัญญัติ วิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

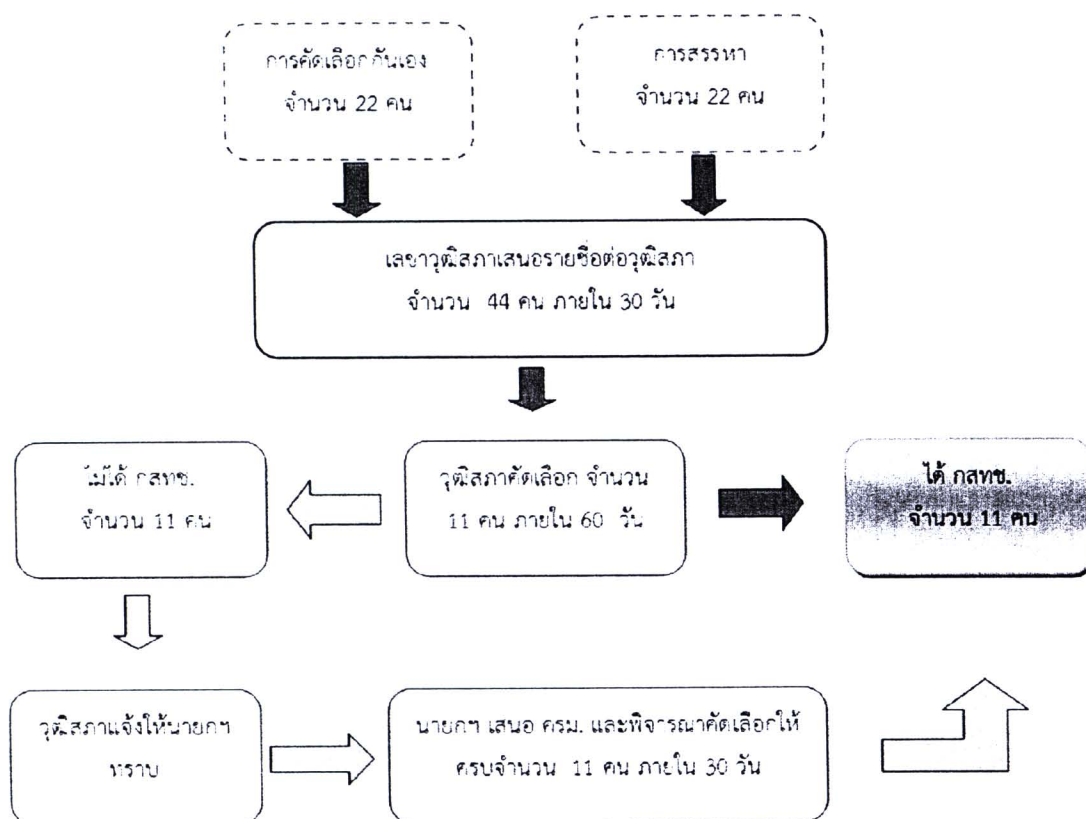
4. กิจการโทรคมนาคม โดยใช้อำนาจการจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ประกอบกับพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม นอกจากนี้ กิจการโทรคมนาคมตามความของกฎหมายใหม่นี้ ยังให้หมายรวมถึงกิจการซึ่งให้บริการดาวเทียมสื่อสารด้วยซึ่ง กสทช. ตามกฎหมายใหม่นี้กำหนดให้มีองค์ประกอบของคณะกรรมการ จำนวน 11 คน ที่มาจากกระบวนการสรรหาและกระบวนการคัดเลือกกันเอง (ดูภาพ 5) และมีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว ซึ่ง กสทช. จะมีคุณสมบัติที่แตกต่างจาก กทช. คือ การกำหนดอายุของกรรมการที่จะต้องมียุไม่ต่ำกว่า 35 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 70 ปีบริบูรณ์ และ นอกจากนี้กฎหมายใหม่ยังได้กำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการที่เพิ่มเติมจากคุณสมบัติต้องห้ามของ กทช. คือ จะต้องไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร ที่ปรึกษา พนักงาน หรือผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วน ในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน

ก่อนได้รับการคัดเลือก และจะต้องไม่อยู่ระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ทั้งนี้ ไม่ห้ามบุคคลที่เคยดำรงตำแหน่ง กทช. สมัครเข้าเป็น กสทช.

สำหรับการพ้นวาระและการถอดถอน กสทช. ออกจากตำแหน่งนอกจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามกฎหมายฉบับเดิมแล้วยังให้สิทธิวุฒิสภาที่จะมีมติถอดถอนกรรมการเป็นรายบุคคลด้วยเหตุที่มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงหรือบกพร่องต่อหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือสามารถถอดถอนทั้งคณะด้วยหากปรากฏว่า กสทช. ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และนอกจากนี้กฎหมายฉบับใหม่ ยังให้อำนาจกับประชาชนผู้ใช้บริการที่ได้รับผลกระทบจากการไม่ปฏิบัติ

หน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดในจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน สามารถยื่นคำร้องต่อ
ประธานวุฒิสภาเพื่อถอดถอน กสทช. ได้ ทั้งนี้ กฎหมายได้กำหนดสิทธิ และหน้าที่ของ
กสทช. เพื่อให้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยสามารถจำแนกเป็นหัวข้อต่าง ๆ
ได้ ดังนี้

ภาพ 7 กระบวนการได้มาซึ่ง กสทช.

ที่มา. จาก วิเคราะห์ตลาดโทรคมนาคม, โดย ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม,
2554, ค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2554, จาก [http://www.nbtc.go.th/phocadownload/
policyreg/telecomstatus_2554_1.pdf](http://www.nbtc.go.th/phocadownload/policyreg/telecomstatus_2554_1.pdf)

การปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช.

กสทช. จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ตามมาตรา 27 จำนวน
25 ข้อ โดยการใช้อำนาจในการออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่
หากใช้บังคับเป็นการทั่วไป และเกี่ยวข้องกับการแข่งขันในการประกอบกิจการ กระจาย

เสียง กิจการ โทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม หรือ มีผลกระทบต่อประชาชน จะต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียหรือประชาชนไม่น้อยกว่า 30 วัน และเผยแพร่ผลของการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงาน ทั้งนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. เลขานุการ และพนักงานในเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอหรือข้อร้องเรียนที่ประชาชนยื่นตามกฎหมายจะต้องดำเนินการภายในระยะเวลาที่กฎหมาย ประกาศ หรือระเบียบ ได้กำหนดไว้ แต่หากกฎหมาย ประกาศ หรือระเบียบ ไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ซึ่งหากปฏิบัติหน้าที่ล่าช้ากว่าที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควรสำนักงาน กสทช. จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ยื่นคำขอหรือผู้ร้องเรียนที่ได้รับความเสียหาย และสามารถที่จะเรียกเงินชดเชยสำหรับความเสียหายจากผู้เป็นต้นเหตุแห่งความเสียหายได้ หากการปฏิบัติหน้าที่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ตั้งใจให้เกิดความเสียหาย หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ดังนี้ จึงเป็นหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานภายในสำนักงาน กสทช. ที่จะต้องพิจารณากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำเนินการ และดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

การกำกับดูแลการประกอบกิจการ

ตามกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีคณะกรรมการจำนวน 2 คณะ ได้แก่

1. คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ หรือ กสท. จำนวน 5 คน (รองประธาน กสทช. และกรรมการ กสทช. จำนวน 4 คน) ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ โดยการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในการประกอบกิจการเป็นอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ซึ่งวิธีการการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในการประกอบกิจการทางธุรกิจจะต้องใช้วิธีการประมูล และเงินที่ได้จากการประมูลส่วนหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะและส่วนหนึ่งเป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

สำหรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียงหรือกิจการ โทรทัศน์นั้น ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องประกอบกิจการด้วยตนเอง โดยมอบการบริหารจัดการ

ทั้งหมดหรือบางส่วนหรือให้ผู้อื่นประกอบกิจการแทนไม่ได้ แต่ไม่ห้ามที่จะให้ผู้อื่นเช่า
เวลาดำเนินรายการบางช่วง

2. คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม หรือ กทค. จำนวน 5 คน (รองประธาน
กสทช. และกรรมการ กสทช. จำนวน 4 คน ที่ไม่ได้เป็น กสทช.) ทำหน้าที่ในการกำกับ
ดูแลกิจการ โทรคมนาคมและกิจการวิทยุคมนาคม โดยการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ใน
การประกอบกิจการเป็นอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ซึ่งวิธีการอนุญาตต้องดำเนินการโดย
วิธีการประมูล และเงินที่ได้จากการประมูลเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วให้ส่งเข้าเป็นรายได้
แผ่นดิน

สำหรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการ โทรคมนาคมนั้น เป็นสิทธิ
เฉพาะตัวของผู้รับใบอนุญาตจะโอนและมอบอำนาจการบริหารจัดการทั้งหมดหรือ
บางส่วนหรือยินยอมให้ผู้อื่นประกอบกิจการแทนไม่ได้

การจัดทำแผน

กสทช. มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

1. แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ สำหรับการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ เพื่อ
เป็นแนวทางในการจัดสรรคลื่นความถี่ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยจะต้อง
กำหนดรายละเอียดของคลื่นความถี่ที่ใช้ในแต่ละกิจการ และแนวทางการเรียกคืนคลื่น
ความถี่เพื่อนำไปจัดสรรใหม่หรือปรับปรุงการใช้คลื่นความถี่ ซึ่งแนวทางการจัดทำแผน
แม่บทการบริหารคลื่นความถี่จะต้องรับฟังความคิดเห็นประชาชน ผู้ประกอบกิจการและ
หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องคำนึงถึงการใช้งานด้านความมั่นคงของรัฐตาม
ความจำเป็น

ทั้งนี้ การจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่นั้น จะต้องดำเนินการให้แล้ว
เสร็จภายใน 1 ปี นับแต่เมื่อมีการแต่งตั้ง กสทช. และกำหนดระยะเวลาการเปลี่ยนไปสู่
ระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศนในระบบดิจิทัล และกำหนดระยะเวลาการจัดให้
ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ในกิจการ โทรทัศนนั้น จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ
ภายใน 1 ปี นับแต่เมื่อมีการแต่งตั้ง กสทช. และกำหนดระยะเวลาการเปลี่ยนไปสู่ระบบ

การรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล และกำหนดระยะเวลาการจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ในกิจการโทรทัศน์

2. แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม เพื่อเป็นแนวทางการกำกับดูแลการประกอบกิจการ สำหรับดำเนินการระยะ 5 ปี โดยแผนแม่บทดังกล่าว จะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่และอย่างน้อยจะต้องมีแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม แนวทางการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และการอนุญาตประกอบกิจการ ซึ่งต้องจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประโยชน์สาธารณะ/ไม่แสวงหากำไรทางธุรกิจในการประกอบกิจการบริหารชุมชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของคลื่นความถี่ในแต่ละพื้นที่ของการอนุญาตประกอบกิจการ ทั้งนี้ จะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผู้ประกอบการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับการจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่

3. แผนจัดให้มีบริการ โทรคมนาคมพื้นฐาน โดยทั่วถึง และบริการเพื่อสังคม เพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีบริการ โทรคมนาคมพื้นฐาน โดยทั่วถึงและบริหารเพื่อสังคม ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการ โทรคมนาคม โดยการจัดทำแผนดังกล่าว กสทช. จะต้องหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องและจะต้องสอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา โดยแผนดังกล่าว กสทช. จะต้องประกาศกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายที่จะเรียกเก็บจากผู้รับใบอนุญาตและจำนวนเงินจากกองทุนฯ ที่จะนำมาสนับสนุนการจัดให้มีบริการดังกล่าว ทั้งนี้ การจัดทำแผนดังกล่าวจะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชน โดยอย่างน้อยต้องไม่น้อยกว่า 30 วัน (ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม, 2554)

ปัจจัยที่มีผลต่อทิศทางการอุตสาหกรรมโทรคมนาคมและ 3G

ในปี พ.ศ. 2553 อุตสาหกรรมโทรคมนาคมมีการแข่งขันไม่รุนแรงนัก ขณะที่ความต้องการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่เพื่อเพิ่มความสามารถในการให้บริการด้านข้อมูลที่

เพิ่มขึ้นยังถูกจำกัดด้วยกฎระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวย เช่น การล้มเลิกประมูลการออกใบอนุญาต 3G ส่งผลให้การใช้เงินลงทุนในโครงข่ายลดลง

ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยประเทศไทยมีจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากรรวมมากกว่าร้อยละ 100 ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการที่ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หลายรายต่างขยายโครงข่ายและช่องทางการจัดจำหน่ายเพื่อขยายพื้นที่ให้บริการและเพื่อให้สินค้าและบริการเข้าถึงผู้ใช้บริการจำนวนมาก ประกอบกับการคิดค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราที่เหมาะสม และการใช้บริการระบบเติมเงินที่สามารถกระทำได้ง่ายเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เข้าถึงประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลายมากขึ้น แม้ว่าผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่จะใช้งานบริการเสียงเป็นหลัก แต่บริการทางด้านข้อมูลโดยเฉพาะการใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่มีแนวโน้มการเติบโตสูงอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนหนึ่งมาจากความนิยมที่เพิ่มขึ้นของการใช้งานสมาร์ตโฟน โปรแกรมประยุกต์ และสังคมออนไลน์ต่าง ๆ

ในปี พ.ศ. 2554 คาดว่าอุตสาหกรรมโทรคมนาคมจะเติบโต ร้อยละ 4 สอดคล้องกับการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ หรือ จีดีพี ซึ่งคาดว่าจะเพิ่มขึ้นในช่วงร้อยละ 3.5 ถึง ร้อยละ 4.5 เนื่องจากแรงผลักดันให้เศรษฐกิจฟื้นตัวลดลง ในสภาวะการแข่งขันของตลาดโทรคมนาคมปัจจุบันไม่รุนแรงนักจึงคาดว่ารายได้จากการให้บริการเสียง (voice) จะทรงตัวจากปี พ.ศ. 2553 ขณะที่กำลังหลักในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมยังคงมาจากรายได้จากบริการด้านข้อมูล (non-voice) ที่คาดว่าจะเติบโตถึง ร้อยละ 25 ถึง ร้อยละ 30 สำหรับจำนวนเลขหมายที่ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ยังคงมีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่จะมีอัตราการเติบโตที่อึดตัวร้อยละ 100 แล้วก็ตาม โดยคาดว่าในปีนี้ทั้งตลาดจะมีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 2 ถึง 3 ล้านเลขหมาย เนื่องจากความนิยมพกพาเครื่องมือสื่อสารมากกว่าหนึ่งเครื่องสอดคล้องกับจำนวนผู้ใช้ซิมสำหรับใช้งานด้านข้อมูลโดยเฉพาะ ที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าบริการสื่อสารไร้สายระหว่างอุปกรณ์ (machine to machine) ได้รับความนิยมนมากขึ้นในกลุ่มลูกค้าองค์กร รวมถึงยังมีการเติบโตของผู้ใช้งาน ในแถบต่างจังหวัดอีกด้วย สำหรับธุรกิจจัดจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เป็นธุรกิจสำคัญในการสนับสนุน

การให้บริการด้านข้อมูลซึ่งแม้จะมีรายได้เติบโตสูงเป็นตัวเลขสองหลักแต่อัตรากำไรจากการขายมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้ความหลากหลายของอุปกรณ์สื่อสารด้านข้อมูล ประกอบกับราคาสมาร์ตโฟนที่ลดลงจะผลักดันให้ยอดขายหน่วยโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เพิ่มขึ้น โดยประมาณการว่าตลาดสมาร์ตโฟนในปี พ.ศ. 2554 มียอดขายถึง 2 ล้านเครื่อง

จากประเด็นเรื่อง พรบ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 หรือ พรบ. กสทช. ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้ วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ทำให้ความหวังเกี่ยวกับเรื่องการประมูลใบอนุญาตคลื่น 3G ความถี่ 2100 เมกกะเฮิรตซ์ เริ่มกลับมาอีกครั้ง การสรรหา กสทช. จะต้องทำในกรอบ 180 วัน หรือประมาณเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554 และคาดว่า ปลายปี พ.ศ. 2554 หรือ ต้นปี พ.ศ. 2555 จะมีการเปิดประมูลใบอนุญาต 3G คลื่นความถี่ 2100 เมกกะเฮิรตซ์ จากประเด็นดังกล่าวถือว่าเป็นข่าวบวกสำหรับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์โดยตรง ได้แก่ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) บริษัท โทเทิล แอ็กเซียส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งบริษัทดังกล่าวได้มีการส่งบริษัทลูก เข้าร่วมการประมูลใบอนุญาตเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2553 ที่มีการล้มเลิกไป

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย

ในประเทศไทย แบ่งผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ตามระบบการใช้งานได้ 2 ระบบ คือ ระบบ 2G และ ระบบ 3G (ดูตาราง 5)

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 3G ในบางราย อาจไม่ได้เป็นที่รู้จักมากนัก ในปัจจุบัน เนื่องจากสภาพตลาดโทรคมนาคมของประเทศไทย ยังไม่มีการใช้งานด้านข้อมูลหรือ non-voice (ข้อมูลที่ไม่ใช่เสียง) มากเทียบเท่าระบบ 2G สัดส่วนการใช้งานของ ระบบ 3G อยู่ที่ ร้อยละ 16 ในขณะที่การใช้งานด้านเสียง อยู่ที่ร้อยละ 67 (ดูตาราง 6) แต่หากดูตัวเลข ข้อมูลการใช้งานที่ไม่ใช่เสียง (non-voice) ตั้งแต่ไตรมาสหนึ่งของปี

พ.ศ. 2552 พบว่า ตัวเลขการใช้งานไม่ใช้เสียงหรือการใช้งานด้านข้อมูลมีอัตรา การเติบโตขึ้น จาก ร้อยละ 11.53 เป็นร้อยละ 16 ใน ไตรมาสหนึ่งปี พ.ศ. 2554 ในขณะที่ ตัวเลขรายได้จากบริการด้านเสียง (voice) กลับลดลง จากไตรมาสหนึ่ง ปี พ.ศ. 2552 ร้อยละ 72.34 เป็น ร้อยละ 67 ในไตรมาสหนึ่ง ปี พ.ศ. 2554 แม้ว่าจะเป็นตัวเลขการใ้ งานที่มีสัดส่วนน้อยกว่า แต่ถ้าดูจากแนวโน้มการเติบโต เห็นได้ว่ามีโอกาสดำเนินการ เพิ่มขึ้น ตาม ตัวเลขการใช้งานสมาร์ตโฟนที่เพิ่มขึ้น

ตาราง 5

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 2G	ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 3G
บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (AIS)	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (TOT3G)
บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (DTAC)	บริษัท ลีออคเลย์ จำกัด (มหาชน) (i-Kool 3G)
บริษัท ดิจิตอล จำกัด (DPC)	บริษัท 365 คอมมูนิเคชั่น จำกัด (365)
บริษัท ทรู มูฟ จำกัด (TRUE MOVE)	บริษัท สามารต ไอ-โมบาย จำกัด (i-mibile 3G)
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (HUTCH)	บริษัท ไออีซี อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เอนจีเนียริ่ง จำกัด (มหาชน) (IEC 3G)
	บริษัท เอ็มคอร์ปอเรชั่น จำกัด (MOJO 3G)

ที่มา. จาก รายงานอัตราค่าบริการโทรคมนาคม ปี 2553, โดย สำนักเศรษฐกิจ-

โทรคมนาคม สำนักงานกสทช, 2553, ค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2554, จาก http://www.nbtc.go.th/phocadownload/05262011114754AnnualReport2010_Publish.pdf

ตาราง 6

สัดส่วนรายได้จากตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่

Mobile Market revenue									
	2009				2010				2011
	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q
Non-voice	11.53%	11.77%	14.04%	13.40%	13.81%	14.35%	14.82%	15.25%	16.00%
Other	16.13%	14.35%	15.23%	15.53%	15.76%	14.26%	15.56%	16.08%	17.00%
Voice	72.34%	73.88%	70.73%	71.07%	70.44%	71.39%	69.62%	68.67%	67.00%
Total	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.01%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ที่มา. จากฐานข้อมูลอุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทย, โดย ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม, 2553, ค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2554, จาก http://www.nbt.go.th/phocadownload/policyreg/market_2553_3.pdf

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2554 มีบริษัทที่ดำเนินธุรกิจให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 3 บริษัท ได้แก่ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) บริษัท โทเทิล แอ็กเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ เอไอเอส ก่อตั้งเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2529 จดทะเบียนและเข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ครั้งแรก วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534 เอไอเอสเป็นผู้ให้บริการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมแบบไร้สาย บริการด้านเครือข่ายสื่อสารไร้สาย มีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมมากกว่าร้อยละ 97 ของพื้นที่ประเทศไทย ในปีพ.ศ. 2553 เอไอเอส มีส่วนแบ่งทางการตลาดในเชิงรายได้

ประมาณร้อยละ 54 มีจำนวนผู้ใช้บริการรวมกว่า 31.2 ล้านเลขหมาย หรือ ร้อยละ 45 ของจำนวนผู้ใช้บริการในประเทศไทย

เอไอเอส และบริษัทในเครือให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ บนคลื่นความถี่ย่าน 900 เมกะเฮิร์ตซ์ และ 1800 เมกะเฮิร์ตซ์ ด้วยเทคโนโลยี GSM โดยเริ่มต้นให้บริการในปี พ.ศ. 2533 เอไอเอสได้ทำสัญญาร่วมการทำงานอายุ 25 ปี แบบสร้าง โอน กรรมสิทธิ์ ดำเนินงาน หรือ BTO (build-transfer-operate) กับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) โดยให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่บนคลื่นความถี่ 900 เมกะเฮิร์ตซ์ ซึ่งสัญญาดังกล่าว กำหนดให้เอไอเอสเป็นผู้ลงทุนสร้างเครือข่ายเซลลูลาร์ รับผิดชอบในการหาเงินลงทุน และค่าใช้จ่ายอื่นทั้งหมด และ โอนกรรมสิทธิ์ในเครือข่ายให้ทีโอที รวมถึงเอไอเอส จะต้องจ่ายผลตอบแทนในรูปแบบของส่วนแบ่งรายได้จากการ บริการให้แก่ทีโอที ซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ร้อยละ 30 ของรายได้ สำหรับบริการแบบชำระค่าบริการหลังการใช้ (postpaid) และร้อยละ 20 สำหรับส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการ แบบชำระค่าใช้จ่าย บริการล่วงหน้า (prepaid) นอกจากนี้ ยังมี บริษัทในเครือให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่บน คลื่นความถี่ ในย่าน 1800 เมกะเฮิร์ตซ์ ดำเนินการ โดยบริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด (ดีพีซี) ภายใต้สัญญาร่วมการทำงานอายุ 16 ปี แบบสร้าง โอนกรรมสิทธิ์ ดำเนินงาน กับบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) หรือ กสท. เริ่มในปี พ.ศ. 2540 ถึงปี พ.ศ. 2556 โดยภายใต้สัญญาดังกล่าว ดีพีซีจะต้องจ่าย ส่วนแบ่งรายได้ให้กับ กสท. ในปี พ.ศ. 2553 อัตราส่วนแบ่งอยู่ที่ ร้อยละ 25 ของรายได้จากการให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ดีพีซี มีสัญญาในการเชื่อมโยงเครือข่ายกับเอไอเอส เพื่อให้ทั้งผู้ใช้งาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งสอง เครือข่ายทั้งเอไอเอสและดีพีซี สามารถใช้บริการ ได้ครอบคลุมทั่วประเทศ และสร้าง คุณภาพ ที่ดีกว่าในการให้บริการของทั้งสองเครือข่าย นอกจากนี้ เอไอเอสยังมีบริการ โทรศัพท์ทางไกลต่างประเทศผ่านรหัส 005 หรือ 00500 เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถ สื่อสารแบบไร้พรมแดน ครอบคลุม 230 ประเทศปลายทางทั่วโลก ซึ่งดำเนินการ โดย บริษัท เอไอเอ็น โกลบอลคอม จำกัด (เอไอเอ็น) นอกจากระบบ 2G แล้ว เอไอเอสยังเปิด ให้บริการระบบ 3G ในเชิงพาณิชย์ในบางพื้นที่บนคลื่นความถี่เดิม ได้แก่ เชียงใหม่ โคราช ชลบุรี และหัวหิน

ในปี พ.ศ. 2553 รายได้ของเอไอเอส สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่

1. รายได้จากค่าบริการ โดยมี เอไอเอส และ ดีพีซี เป็นผู้ให้บริการ ประกอบด้วยรายได้จากค่าบริการลูกค้าระบบชำระรายเดือน บริการสำหรับลูกค้าระบบเติมเงิน บริการสื่อสารด้วยข้อมูล บริการสำหรับลูกค้านิติบุคคล บริการความสัมพันธ์กับลูกค้า และรายได้จากค่าบริการบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (IC) โดยรายได้จากค่าบริการดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 92 ของรายได้รวม

2. รายได้จากการขาย คือ รายได้จากจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซิมการ์ด และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยรายได้ในส่วนนี้คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 8 ของรายได้รวม

สินค้าและบริการหลักของ เอไอเอส คือบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งในระบบเติมเงินและระบบชำระค่าบริการรายเดือน โดยมีสัดส่วนลูกค้าในระบบเติมเงินร้อยละ 90 ของฐานลูกค้าทั้งหมด และมีสัดส่วนในระบบชำระค่าบริการรายเดือนร้อยละ 10 ในขณะที่สัดส่วนรายได้หลักมาจากลูกค้าระบบเติมเงินร้อยละ 66 และจากลูกค้าในระบบชำระค่าบริการรายเดือนอีกร้อยละ 26 (ดูตาราง 7) รายได้อื่น ๆ (บริการโทรข้ามแดนระหว่างประเทศ โทรศัพท์ระหว่างประเทศ) ร้อยละ 7.4 ณ สิ้นปี พ.ศ. 2553 เอไอเอส ให้บริการลูกค้าทั่วประเทศ 31.2 ล้านราย (ดูตาราง 8)

ตาราง 7

สัดส่วนรายได้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่

	สัดส่วนรายได้ (ร้อยละ)
ลูกค้าระบบเติมเงิน	66.2
ลูกค้าระบบชำระรายเดือน	26.3
อื่น ๆ	7.5
รวม	100 Bottom of Form

ที่มา. จาก *ผลิตภัณฑ์และบริการ*, โดย บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด

(มหาชน), 2553, ค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2554, จาก <http://investor.ais.co.th/Article.aspx?mid=28>

ตาราง 8

สัดส่วนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2553

	จำนวนลูกค้า (ล้านคน)	รายได้ต่อเลขหมายต่อเดือน (บาท) ไม่รวม IC
ลูกค้าระบบเติมเงิน	28.1	201
ลูกค้าระบบชำระรายเดือน	3.1	632
รวม	31.2	244

ที่มา. จาก *ผลิตภัณฑ์และบริการ*, โดย บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน), 2553, ค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2554, จาก <http://investor.ais.co.th/Article.aspx?mid=28>

ความต้องการใช้งานด้านเนื้อหา (content) โปรแกรมประยุกต์ (application) และ อินเทอร์เน็ต ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นรายได้ที่สำคัญให้กับธุรกิจสื่อสาร เอไอเอส ได้มีการปรับปรุงเทคโนโลยีของเครือข่าย ระบบ 2G เป็น EDGE Plus เพื่อช่วยขยายขีดความสามารถของเครือข่าย เพิ่มความเร็วในการอัปโหลดสูงสุด 236 กิโลบิตต่อวินาที และความเร็วในการดาวน์โหลดสูงสุด 296 กิโลบิตต่อวินาที นอกจากนี้ยังสามารถใช้บริการ ทางเสียงไปพร้อมกับการเชื่อมต่อข้อมูล ด้วยระบบ dual transfer mode (DTM) นอกจากนี้ ยังมีบริษัทในเครือที่รองรับการเติบโตของการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด (เอดับบลิวเอ็น) ซึ่งเป็นบริษัทที่เคยเข้ายื่นประมูล 3G เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2553 ให้บริการด้านโทรคมนาคม บริการโครงข่ายโทรคมนาคม และระบบคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ เอไอเอสยังให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน โดยเน้นเรื่องการให้บริการด้านข้อมูลต่าง ๆ เช่น ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) บริการอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ (internet gateway) บริการเสียงผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (voice over IP) และบริการโทรทัศน์ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (IP television) ผ่านทางบริษัท ซุปเปอร์บรอดแบนด์ เน็ทเวอร์ค จำกัด (เอสบีเอ็น) ธุรกิจให้บริการสื่อสารข้อมูลผ่านทางเครือข่ายสาย โทรศัพท์ และสาย optical fiber รับฝากข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต บริการให้เช่าพื้นที่ทำ เว็บไซต์ (web hosting) รวมถึงการให้บริการอินเทอร์เน็ตครบวงจรผ่านทางบริษัท แอดวานซ์ คาด้านเน็ทเวอร์ค คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด (เอคีส)

เอไอเอส ลงทุนในเครือข่ายทั้ง 2G และ 3G ในวงเงิน 10,000 ล้านบาท เพื่อรองรับการเติบโตของบริการข้อมูล โดยในปี พ.ศ. 2553 เอไอเอสใช้เงินลงทุนในโครงข่ายจำนวน 5,200 ล้านบาท ส่วนในปี พ.ศ. 2554 เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการด้านข้อมูล การใช้เงินลงทุนในโครงข่ายอยู่ที่ 10,000 ล้านบาท โดย 7,500 ล้านบาท ใช้ลงทุนเพื่อการพัฒนาและขยายขีดจำกัดของบริการด้านข้อมูลบนระบบ 2G นอกจากนี้ ขณะที่เงินลงทุนอีก 2,500 ล้านบาท จะใช้ขยายโครงข่าย 3G บนคลื่น 900MHz ทั้งในกรุงเทพฯ และจังหวัดหัวเมืองอื่น ๆ จำนวน 1,884 สถานีฐาน ภายใต้ใบอนุญาตที่ 3/2554 จาก 131 สถานีฐานในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามการลงทุนดังกล่าวเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ที่เพิ่มขึ้น ท่ามกลางสภาวะการแข่งขันในตลาดบริการข้อมูลเข้มข้นมากขึ้นและเป็นแนวทางในระหว่างรอความชัดเจนของกรอบเวลาในการประมูล 3G บนคลื่น 2.1 GHz สำหรับค่าตัดจำหน่ายโครงข่ายคาดว่าจะลดลง ร้อยละ 2 ถึง ร้อยละ 3 ในปี พ.ศ. 2554 เนื่องจากสินทรัพย์บางส่วนได้ถูกตัดจำหน่ายหมดแล้ว ในขณะที่สินทรัพย์ที่ลงทุนใหม่มีจำนวนน้อย

เอไอเอสมีนโยบายจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 100 ของกำไรสุทธิ ตามงบการเงินรวม โดยในรอบสี่ปีที่ผ่านมา บริษัทได้จ่ายเงินปันผลมากกว่าร้อยละ 100 ของกำไรสุทธิ โดยจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นปีละ 2 ครั้ง โดยครั้งแรกเป็นเงินปันผลระหว่างกาล ซึ่งพิจารณาจากผลการดำเนินงานของบริษัทในงวดครึ่งปีแรก และครั้งที่สองเป็นเงินปันผลประจำปี ซึ่งพิจารณาจากผลการดำเนินงานของบริษัทในงวดครึ่งปีหลัง ทั้งนี้การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวจะต้องไม่เกินกำไรสะสมที่ปรากฏอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการของเอไอเอส ในปี พ.ศ. 2553 บริษัทได้จ่ายเงินปันผลพิเศษ เนื่องจากมีสภาพคล่องส่วนเกินจากการรักษาระดับเงินสดเพื่อการลงทุนในบริการ 3G บนคลื่น 2.1GHz ซึ่งได้เลื่อนการประมูลออกไป ดังนั้นบริษัทจึงได้พิจารณาจ่ายเป็นผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้น ในปี พ.ศ. 2554 นี้ บริษัทยังคงรักษาสถานะการเงินให้มีความพร้อมและมีความคล่องตัวเพื่อรองรับการขยายธุรกิจในอนาคต

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ ดีแทค ก่อตั้งในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2532 จัดทะเบียนและเข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ครั้งแรก วันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ดีแทคเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบความถี่ 800 เมกกะเฮิรตซ์และ 1800 เมกกะเฮิรตซ์ ภายใต้สัญญาสัมปทานซึ่งอยู่ในรูปแบบ สร้าง โอน ดำเนินงาน (Built-Transfer-Operate--BTO) เป็นเวลา 27 ปีจาก บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ภายใต้สัญญาสัมปทานซึ่งอยู่ในรูปแบบ สร้าง โอน ดำเนินการ หรือ Built-Transfer-Operate--BTO จากรัฐวิสาหกิจ 2 ราย คือ บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

ภายใต้สัญญา BTO ผู้ประกอบการเอกชนในฐานะผู้ได้รับสัมปทานจะดำเนินการสร้างเครือข่ายและ อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายให้แก่ ผู้ให้สัมปทาน และผู้ประกอบการมีสิทธิ ใช้เครือข่ายดังกล่าวแต่เพียงผู้เดียวตลอดระยะเวลาที่ระบุในสัญญาสัมปทานและมีสิทธิ ให้บริการแก่ ประชาชน โดยต้องแบ่งส่วนแบ่งรายได้ให้กับผู้ให้สัมปทาน (ในกรณีของดีแทค คือ กสท.) เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับสิทธิ ในการใช้คลื่นความถี่

ดีแทค มีผู้ให้บริการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ประมาณ 21.6 ล้านเลขหมาย และมีส่วนแบ่งทางการตลาดประมาณร้อยละ 30.2 ของจำนวนผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมดของประเทศ

ดีแทค เป็นหนึ่งในผู้นำในธุรกิจให้บริการ โทรศัพท์ เคลื่อนที่ ในประเทศไทย โดยดำเนินธุรกิจให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ภายใต้สัญญาความร่วมมือการทำงานกับ กสท. มีอายุสัญญาสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2561 และยังให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่กับลูกค้าในระบบรายเดือนและระบบเติมเงินในหลายรูปแบบด้วยกันทั้งแบบเสียง (voice) และแบบไม่มีเสียง (non-voice) โดยบริการแบบไม่มีเสียงรวมถึงการให้บริการทางข้อมูล การให้บริการ SMS การให้บริการ MMS การดาวน์โหลดเสียงเรียกเข้า ภาพกราฟิก และบริการ อินเทอร์เน็ตทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ รวมทั้งบริการเสริมอื่น ๆ ซึ่งมีดำเนินการร่วมกับ ผู้พัฒนา content (content provider)

ตามตาราง 9 ตัวเลขจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในระบบเติมเงิน และระบบรายเดือน และ ตาราง 10 รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายทั้งระบบ เติมเงินและระบบรายเดือน

ตาราง 9

ข้อมูลเกี่ยวกับฐานลูกค้าของบริษัทในระยะ 3 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2553

	สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		
	2551	2552	2553
จำนวนผู้ใช้บริการ ⁽²⁾ (หน่วย : พันเลขหมาย)			
ระบบรายเดือน	2,469.9	2,291.3	2,326.2
อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	19.2	-7.2	1.5
CAGR ⁽¹⁾ 2551-2553		3.9	
ระบบเติมเงิน	16,212.2	17,365.7	19,294.2
อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	18.3	7.1	11.1
CAGR ⁽¹⁾ 2551-2553			12.1
รวม	18,682.1	19,657.1	21,620.4
อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	18.5	5.2	10
CAGR 2551-2553		11.1	

หมายเหตุ 1. CAGR (Compound Annual Growth Rate) หมายถึง อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี

2. จำนวนผู้ใช้บริการตามคำจำกัดความจะรวมทุกเลขหมายที่ยัง active อยู่ โดยไม่รวมเลขหมายที่ไม่ได้ใช้งานเกิน 90 วัน แม้ว่าจะยังมี validity ตามอายุที่กำหนดไว้ของซิมการ์ดก็ตาม

ที่มา. จาก รายงานประจำปี, โดย บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน), 2553, ค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.set.or.th/set/companyprofile.do?symbol=DTAC&language=th&country=TH>

ตาราง 10

ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (ARPU)

รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (หน่วย: บาท)	2551	2552	2553
ระบบรายเดือน	711	658	677
ระบบเติมเงิน	255	225	221
รวม	309	274	270

ที่มา. จาก รายงานประจำปี, โดย บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน), 2553, ค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.set.or.th/set/companyprofile.do?symbol=DTAC&language=th&country=TH>

ระหว่างปี พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2553 รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (ARPU) สำหรับลูกค้าในระบบรายเดือนจะอยู่ในช่วงระหว่าง 658 บาทถึง 711 บาท ARPU ของบริษัทในปี พ.ศ. 2553 เพิ่มขึ้น เนื่องจากบริษัทมุ่งเน้นการรักษาฐานลูกค้าที่มีคุณภาพและสภาพเศรษฐกิจโดยรวมที่ปรับตัวดีขึ้น รวมถึงการเข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายกับ กสท./สัทซ์ ARPU ของบริษัทสำหรับลูกค้าในระบบรายเดือนจะสูงกว่าลูกค้าในระบบเติมเงิน ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากบริการในระบบรายเดือนสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่มีปริมาณการใช้งานมาก ส่วนบริการในระบบเติมเงินสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าในวงกว้างแต่มีปริมาณการใช้งานโดยเฉลี่ยต่อคนน้อยกว่า

จากกระแสความนิยมโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟน ดีแทคจึงเริ่มเป็นตัวแทนจำหน่ายโทรศัพท์ blackberry และ iPhone และมีการนำเสนอโปรโมชันที่เหมาะสมกับการใช้งานของโทรศัพท์กลุ่มนี้ เน้นการให้บริการข้อมูลรวมถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า นอกจากนี้ยังมีการจำหน่ายอุปกรณ์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบไร้สายด้วย

ดีแทคมีการพัฒนาโครงข่ายส่งข้อมูลความเร็วสูงด้วยเทคโนโลยี GPRS/EDGE ครอบคลุมทั่วประเทศเสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2550 ทำให้ลูกค้าสามารถใช้บริการ MMS

และเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ผ่านโครงข่าย GPRS/EDGE ได้ สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้บริษัทยังมุ่งมั่นที่จะพัฒนาโครงข่ายให้สามารถรองรับการใช้บริการของลูกค้าที่เพิ่มสูงขึ้น จึงได้จัดช่องสัญญาณสำหรับการรับส่งข้อมูล โดยเฉพาะ (Dedicated Data Channel) แยกออกจากช่องสัญญาณใช้งานรับสายโทรออกทั่วไป จึงช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถเชื่อมต่อข้อมูลด้วยความเร็วสูงสุด และมีความคงที่สูงในการรับส่งข้อมูล

บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน), (2553) หรือ ทู ก่อตั้งในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 จดทะเบียนและเข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ครั้งแรก วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2536 ทูเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานภายใต้สัญญาความร่วมมือการงานและร่วมลงทุนกับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในปี พ.ศ. 2536 ทูได้เปลี่ยนสถานะเป็นบริษัทมหาชน และเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในชื่อ บริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2536 มีชื่อย่อหลักทรัพย์ว่า TA ในเดือนพ.ศ. เมษายน 2547 บริษัทได้มีการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ภายใต้แบรนด์ทู และได้เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) มีชื่อย่อหลักทรัพย์ว่า TRUE

นอกจากนี้ ทูยังได้รับอนุญาตให้เปิดบริการเสริมต่าง ๆ เช่น บริการโทรศัพท์สาธารณะและบริการอื่น ๆ เพิ่มเติม โดยในปี พ.ศ. 2542 ทูได้เปิดให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานพกพา WE PCT และในปี พ.ศ. 2544 ทู (ผ่านบริษัทย่อย) ได้เปิดให้บริการโครงข่ายสื่อสารข้อมูลความเร็วสูง ซึ่งประกอบด้วยบริการ ADSL และบริการ cable modem และในปี พ.ศ. 2546 ได้เปิดให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบไร้สายหรือบริการ wi-fi ในปี พ.ศ. 2550 บริษัทย่อยได้เปิดให้บริการโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศและเปิดให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2551

ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2544 ทูได้เข้าถือหุ้น ในบริษัทกรุงเทพ อินเทอร์เน็ตเทเลเทค จำกัด (มหาชน) หรือ BITCO (ซึ่งเป็นบริษัทที่ถือหุ้นในบริษัท ทีเอ ออเรนจ์ จำกัด) ในอัตราร้อยละ 41.1 ซึ่งนับเป็นการเริ่มเข้าสู่ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทั้งนี้ ทีเอ ออเรนจ์

ทรูมูฟ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2549 บริษัทได้เพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นใน BITCO มากขึ้น ตามลำดับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2549 บริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นใน BITCO คิดเป็น ร้อยละ 93.4 ต่อมาในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 เครือเจริญโภคภัณฑ์ (ซีพี) สนับสนุน ธุรกิจทรูมูฟ ผ่านวิธีการซื้อหุ้นเพิ่มทุนของ BITCO ทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท ใน BITCO ลดลงเป็นอัตราร้อยละ 75.3 ในขณะที่ซีพีมีสัดส่วนการถือหุ้นใน BITCO เพิ่มขึ้นเป็นอัตราร้อยละ 23.9 ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552 บริษัทได้ซื้อคืนหุ้น BITCO จำนวน 6 พันล้านหุ้นจากซีพี ทำให้บริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นในทรูมูฟเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 98.9

ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2549 ทรูได้เข้าซื้อหุ้น ยูบีซี จาก MIH ทั้งหมด และต่อมา ได้ดำเนินการเข้าซื้อหุ้นสามัญจากรายย่อย (tender offer) ทำให้ทรู มีสัดส่วนการถือหุ้น ทางอ้อมในยูบีซี ร้อยละ 91.8 ภายหลังการเข้าซื้อหุ้นจากผู้ถือหุ้นรายย่อย เสร็จสิ้นในเดือน มีนาคม พ.ศ. 2549 ทั้งนี้ ยูบีซีได้เปลี่ยนชื่อเป็นทรูวิชั่นส์ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2550 นอกจากนี้ ภายหลังการปรับโครงสร้างของกลุ่มบริษัททรูวิชั่นส์ในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2553 และการซื้อคืนหุ้นจากผู้ถือหุ้นส่วนน้อย ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ส่งผลให้บริษัทฯ มีสัดส่วนการถือหุ้นในกลุ่มบริษัททรูวิชั่นส์ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 99.3

บริษัท ทรู มันที้ จำกัด ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2546 เพื่อให้บริการ ธุรกิจทางการเงินแบบออนไลน์สำหรับกลุ่มทรู ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552 บริษัท ทรู มันที้ จำกัด ได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นผู้ให้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นระยะเวลา 10 ปี

ทรูไลฟ์ เป็นกลุ่มธุรกิจบริการดิจิทัลคอนเทนต์ ประกอบด้วยบริษัท ทรู ไลฟ์ พลัส จำกัด หรือ “TLP” (เดิมชื่อบริษัท ทรู ดิจิตอล เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด) ซึ่งเป็น บริษัทที่ทรูถือหุ้นโดยตรงทั้งหมด และบริษัท NC True จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทร่วมลงทุนกับ บริษัท NC Soft จำกัด หนึ่งในผู้พัฒนาและผลิตเกมออนไลน์ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศเกาหลี นอกจากนี้ ทรู ไลฟ์ พลัส ยังร่วมเป็นพันธมิตรทางธุรกิจ กับบริษัท คราก่อนฟลาย จีเอฟ ซึ่งเป็นผู้พัฒนาเกมออนไลน์ชั้นนำในเกาหลี เปิดตัวเกม special force ในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งต่อมา ติดอันดับหนึ่งของเกมออนไลน์ประเภท casual ต่อเนื่องเป็นเวลา 4 ปี จนถึงปัจจุบัน

ติดอันดับหนึ่งของเกมออนไลน์ประเภท casual ต่อเนื่องเป็นเวลา 4 ปี จนถึงปัจจุบัน นอกเหนือจากเกมออนไลน์ ทูร โลกไฟ พลังยังให้บริการดิจิทัลคอนเทนต์ต่าง ๆ อาทิ บริการดาวน์โหลดเพลง เว็บพอร์ทัล และสื่อสิ่งพิมพ์และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ทั้งนี้ ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552 ทูรเปิด ทูร แอป เซ็นเตอร์ (true app center) สถาบันศูนย์กลางการศึกษาเพื่อสร้างนักพัฒนาแอปพลิเคชันบนมือถือ เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาคอนเทนต์และเพิ่มรายได้จากบริการที่ไม่ใช่เสียง ณ สิ้นปี พ.ศ. 2553 ทูร แอป เซ็นเตอร์มีการพัฒนาแอปพลิเคชันมากกว่า 110 แอปพลิเคชัน สามารถรองรับการใช้งานของสมาร์ตโฟน ทั้ง iPhone (ไอโฟน) android (แอนดรอยด์) และ blackberry (แบล็กเบอรี่)

นอกเหนือจากนั้น ในปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 กลุ่มทูรได้ลงนามในสัญญาเพื่อเข้าซื้อโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศและหุ้น 4 บริษัทในกลุ่มอัทซีสัน ซึ่งการซื้อหุ้นดังกล่าวดำเนินการสำเร็จในเดือนมกราคม พ.ศ. 2554 การเข้าซื้อหุ้นในครั้งนี้ไม่เพียงทำให้ทูร ได้ประโยชน์จากการเป็นผู้ให้บริการรายแรกที่สามารถให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ 3G บนคลื่นความถี่ 850 MHz ในเชิงพาณิชย์ได้ทั่วประเทศเท่านั้น แต่จะช่วยขยายระยะเวลาการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลุ่มบริษัททูร ไปจนถึงปี พ.ศ. 2568

ธุรกิจหลักของกลุ่มทูร 5 ธุรกิจหลัก ประกอบด้วย

1. ทูร มูฟ ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภายใต้สัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ ระหว่าง กสท กับ บริษัท ทูร มูฟ จำกัด (สัญญาให้ดำเนินการฯ) ลงวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ในการให้บริการและ จัดหาบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิทัล 1800 จนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2556 ภายใต้สัญญาดังกล่าว ทูร มูฟจะต้องจ่ายส่วนแบ่งรายได้แก่ กสท ในอัตราร้อยละ 25.0 จากรายได้ (หลังหักค่าเชื่อมโยงโครงข่ายและค่าใช้จ่ายอื่นที่อนุญาตให้หัก เช่น คอนเทนต์) ทั้งนี้จนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2554 และจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30.0 จนถึงสิ้นสุดระยะเวลาของสัญญา

2. ทูรออนไลน์ ประกอบด้วย บริการ โทรศัพท์พื้นฐาน และบริการเสริมต่าง ๆ เช่น บริการ โทรศัพท์สาธารณะ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังรวมถึงบริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต บริการโครงข่ายข้อมูล บริการอินเทอร์เน็ตและดาต้าเกตเวย์ และบริการ โทรศัพท์พื้นฐานใช้นอกสถานที่ (WE PCT) รวมทั้งบริการใหม่ ๆ เช่น บริการ โทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ

3. ทูวิชั่นส์ ผู้ให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิกทั่วประเทศรายเดียวของประเทศไทย ในขณะที่บริการธุรกรรมทางการเงินแบบออนไลน์ภายใต้บริการของทูมันนี่ และบริการดิจิทัลคอนเทนต์ต่าง ๆ อาทิ บริการเกมออนไลน์ การดาวน์โหลดคอนเทนต์ และบริการเว็บพอร์ทัล ภายใต้ทูไลฟ์ มีส่วนสนับสนุนให้ลูกค้ามีความผูกพันกับบริการ และมีส่วนในการเพิ่มรายได้ให้กับบริการที่ไม่ใช่เสียง

4. ทูมันนี่ ผู้ให้บริการธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบออนไลน์ ประกอบด้วย บริการชำระค่าสินค้า รวมทั้งบริการจอง-จ่ายสินค้าและบริการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

5. ทูไลฟ์ ผู้ให้บริการดิจิทัลคอนเทนต์และบริการอื่น ๆ ตอบสนองไลฟ์สไตล์ผู้บริโภค รวมทั้ง ธุรกิจทรูคอฟฟี่ ซึ่งเป็นเครือข่ายร้านกาแฟของทรู และแหล่งรวมสินค้าและบริการคอนเวอร์เจนซ์ของกลุ่ม

กลุ่มทรูรายงานผลประกอบการด้านการเงินโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มธุรกิจ คือ ทรูมูฟ ทรูออนไลน์ และ ทูวิชั่นส์ โดยผลประกอบการด้านการเงินของทูมันนี่ และ ทูไลฟ์ ถือเป็นส่วนหนึ่งของทรูออนไลน์

ตาราง 11

จำนวนผู้ใช้บริการ ทรูมูฟ และรายได้เฉลี่ยต่อผู้ใช้บริการ (หน่วย: บาท)

บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่-ทรูมูฟ	2550	2551	2552	2553
จำนวนผู้ใช้บริการ				
บริการแบบเติมเงิน	11,362,331	13,786,283	14,575,094	15,804,698
บริการแบบรายเดือน	717,758	970,551	1,226,070	1,313,166
รวม	12,080,089	14,756,834	15,801,164	17,117,864
รายได้รวมเฉลี่ยต่อผู้ใช้บริการ	191	130	115	105
รายได้เฉลี่ยผู้ใช้บริการแบบเติมเงิน	158	105	90	79
รายได้เฉลี่ยผู้ใช้บริการแบบรายเดือน	676	510	428	424

ที่มา. จาก รายงานประจำปี, โดย บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน), 2553, ค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2554, จาก <http://www.set.or.th/set/companyprofile.do?symbol=TRUE>

&language=th&country=TH

ภาวะธุรกิจโทรคมนาคมไทย และธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย ประกอบด้วย บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ เอไอเอส และบริษัท ดิจิตอลโฟน จำกัด หรือ ดีพีซี ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ ดีแทค บริษัท ทูมูฟ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของกลุ่มบริษัททรู โดยมีทรูเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ บริษัท ฮัทชีสัน ซีเอที ไวร์เลส มัลติมีเดีย จำกัด (ซึ่งให้บริการภายใต้ แบนด์ ฮัทซ์) และไทยโมบาย

ตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ของประเทศไทย มีการเติบโตอย่างรวดเร็วในระยะเวลาไม่กี่ปี จากจำนวนผู้ใช้บริการ 7.9 ล้านราย ในปี พ.ศ. 2544 เป็นมากกว่า 70 ล้านราย ณ สิ้นปี พ.ศ. 2553 ซึ่งรวมผู้ใช้บริการประมาณ 1 ล้านรายจากผู้ให้บริการรายเล็ก เช่น ไทยโมบาย และ ฮัทซ์ ในขณะที่ ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใหญ่ที่สุด 3 ราย ซึ่งประกอบด้วย เอไอเอส ดีแทค และ ทูมูฟ สามารถเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการรายใหม่ได้ประมาณ 5.7 ล้านราย ในปี พ.ศ. 2553 จาก 3.5 ล้านรายในปี พ.ศ. 2552 ทำให้มีอัตราการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากร 100 คน เพิ่มขึ้นเป็นอัตราร้อยละ 105.0 (ข้อมูลจำนวนประชากรจาก สำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 67.4 ล้านคน) จากการที่มีผู้ใช้งานจำนวนไม่น้อย นิยมใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่มากกว่า 1 เครื่อง และ/หรือ มีอุปกรณ์ที่พร้อมเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ต อาทิ แท็บเล็ต หรือ เน็ตบุ๊ก

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกันจะเห็นว่าตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทยมีอัตราการใช้บริการต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ อาทิ ฮองกง (ร้อยละ 171.2) และ สิงคโปร์ เป็นต้น (สถิติการให้บริการโทรคมนาคม, 2552 จากองค์การพัฒนาระบบสื่อสารและสารสนเทศ ประเทศสิงคโปร์)

นอกจากนั้น อัตราการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ จะคำนวณจากจำนวนซิมทั้งหมด หรือ จำนวนโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ให้บริการ อย่างไรก็ตาม มีผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่อย่างน้อย 2 เครื่อง หรือมี 2 ซิม ซึ่งทำให้อัตราการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ตามจำนวนผู้ใช้ (จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีมากกว่าจำนวนประชากร) ของประเทศไทยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 80.0 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ราย

ใหญ่ที่สุด 2 ราย คือ เอไอเอส (และ ดีพีซี ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่เอไอเอสถือหุ้นใหญ่) และ ดีแทค ซึ่งมีจำนวนผู้ใช้บริการคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดประมาณร้อยละ 44.6 และ 30.9 ตามลำดับ (ไม่รวมจำนวนผู้ใช้บริการจากผู้ให้บริการรายเล็ก เช่น ไทยโมบาย และ ฮัทซ์ โดย กสท) ณ สิ้นปี พ.ศ. 2553 โดยทรูมูฟเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใหญ่อันดับ 3 ด้วยส่วนแบ่งตลาดประมาณร้อยละ 24.5 จำนวนตัวเลขผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของแต่ละบริษัท (ดูตาราง 12)

ตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยมีการแข่งขันสูง ผู้ให้บริการต่างพยายามแข่งขันเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งตลาด โดยผ่านกิจกรรมส่งเสริมการขายต่าง ๆ รวมทั้งการเสนอค่าบริการแบบเติมเงินราคาถูกเพื่อดึงดูดผู้ใช้บริการที่มีรายได้น้อย โดยได้อำนวยความสะดวกในการซื้อบัตรเติมเงินโดยสามารถซื้อได้จากร้านสะดวกซื้อและสถานีจำหน่ายน้ำมันต่าง ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงินมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา นอกจากนี้ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ยังมุ่งเน้นสร้างความเติบโตให้กับบริการที่ไม่ใช่เสียงต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่รุ่นใหม่ ๆ มีความสามารถในการใช้งานที่หลากหลายยิ่งขึ้น

ตาราง 12

จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย (หน่วย: ราย)

	2550	2551	2552	2553
เอไอเอส	24,105,400	27,310,200	28,772,900	31,200,700
ดีแทค	15,772,026	18,682,076	19,656,160	21,620,228
ทรูมูฟ	12,080,089	14,756,834	15,801,164	17,117,864
รวม	51,957,515	60,749,110	64,230,224	69,938,792

ที่มา. จากฐานข้อมูลอุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทย, โดย ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม, 2553, ค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2554, จาก http://www.nbt.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=233&Itemid=1

ภาวะตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2554

ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET index) ณ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ปิดที่ระดับ 1,056 จุด มูลค่าการซื้อขาย 24,147 ล้านบาท มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (market capitalization) อยู่ที่ 8,675,503,439,014.36 ล้านบาท โดยกลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าหลักทรัพย์สูงที่สุดคือ กลุ่มพลังงาน กลุ่มธนาคาร และกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร โดย 3 อันดับแรกในกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร ได้แก่ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ ADVANC ซึ่งมีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด หรือ มาร์เก็ตแคปที่ 300,282.63 ล้านบาท ทุนจดทะเบียน ที่ 2,973,095,330 หุ้น บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ DTAC มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดที่ 137,333.04 ล้านบาท ทุนจดทะเบียน 2,367,811 หุ้น และ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดที่ 58,012.72 ล้านบาท ทุนจดทะเบียน 14,503,179,151 หุ้น